

POLITIKKEN 23/1-2001

Den Sociale Ankestyrelse kommer for Ombudsmanden

Den Sociale Ankestyrelse trues med Ombudsmanden, fordi styrelsen ikke stoppede en højesteretssag om en kvindes førtidspension. Sagen var overflødig, da praksis allerede lå fast, mener kvindens advokat. Ankestyrelsen kalder sagen »beklagelig«.

Af Lise Møller Jensen

Misbrug af offentlige midler, ulovlig administration og en direkte hån mod landets ansøgere til førtidspension. Så direkte formulerer advokat Christian Harlang sin kritik af den sag om førtidspension mod Den Sociale Ankestyrelse, som han i fredags vandt i Højesteret.

Han truer nu med at trække den sociale myndighed for Ombudsmanden, fordi han mener, at sagen om den nu

60-årige kvindes ret til mellemste førtidspension har været overflødig. Havde Den Sociale Ankestyrelse nærlæst den ny praksis, ville det aldrig være kommet så vidt, mener han.

»Det er uacceptabelt, at der skal føres retssager om noget, der allerede er praksis. Jeg begriber ikke, at et menneske i den grad skal hånes og udsættes for en unødvendig ventetid, fordi Den Sociale Ankestyrelse ikke kan finde ud af at rette sig efter den ny praksis«, siger kvindens advokat, Christian Harlang.

Lektor i socialret ved RUC, Peter Højlund, forstår advokatens vrede. Han kalder det »et betydeligt problem«, at en myndighed ikke erkender, at der allerede er praksis.

»Det er dårlig jura, at styrelsen ikke har taget konsekvensen af en højesteretsdom fra 1999. De har pligt til det, og når de ikke lystrer, er det en glimrende ide at gå til Ombudsmanden«, siger han.

Hos Den Sociale Ankestyrelse beklager ankechef Ka-

rin Rasch, at den 60-årige kvinde har skullet vente på sin afgørelse. Men hun mener, at dommen var nødvendig.

»Vi kunne have valgt at ændre afgørelsen, men vi havde brug for Højesterets afgørelse. Vi forventede nemlig, at den ville udstyre os med nogle flere eksempler på, hvor grænserne går for vores ny praksis. Og det har den, så vi er tilfredse«, siger ankechef Karin Rasch.

Afgørelsen var givet

Ifølge advokaten var sagens afgørelse givet på forhånd, fordi Højesteret allerede i december 1999 afsagde dom i en tilsvarende sag om førtidspension, hvor en pensionsmyndigheds skøn for første gang i dansk retspraksis blev tilsidesat. Den Sociale Ankestyrelse havde ikke været grundig nok, da den skulle vurdere en kontoruddannet kvindes erhvervsevne, lød det dengang i dommen. Og nederlaget til Den Sociale Ankestyrelse fik så vidtrækkende konsekvenser, at styrelsen blev tvunget til at æn-

dre praksis – og altså nu skulle til at vurdere ansøgerne mere individuelt.

Og netop den ny praksis kunne have reddet den 60-årige kvinde, vurderer Christian Harlang. I hans sag nægtede styrelsen at give kvinden mellemste førtidspension, selvom adskillige speciallæger vurderede, at hendes erhvervsevne var varigt nedsat med to tredjedele og dermed opfyldte kravene.

»Efter den ny praksis, som har været gældende i over ét år, har min klient uden tvivl haft krav på mellemste førtidspension. Og det kræver mig, at man skal bruge offentlige ressourcer til en højesteretssag, fordi Den Sociale Ankestyrelse ikke retter ind. Det er misbrug af offentlige midler«, siger Christian Harlang.

På sit skrivebord har han en række tilsvarende sager, som snart skal for en domstol – medmindre at styrelsen nu vælger at følge linien fra den ét år gamle praksis. Og sker det ikke, vil Christian Harlang trække styrelsen til Ombudsmanden.

Invalid vinder over styrelse

POLITIKKEN

13/1-2001

Den Sociale Ankestyrelse er for firkantet, når invalide søger om førtidspension. Højesteret slår fast, at styrelsen i en sag ikke har lagt nok vægt på bløde værdier.

Af Lise Møller Jensen

Den Sociale Ankestyrelse led igen i går nederlag i en Højesteretssag om førtidspension.

Styrelsen nægtede at give mellemste førtidspension til en kvinde med rygsmerter, selvom adskillige speciallæger vurderede, at den nu 60-årige kvindes erhvervsevne var varigt nedsat med to tredjedele – og dermed opfyldte kravene til at få mellemste førtidspension.

Den Sociale Ankestyrelse fejede under sin behandling af sagen lægernes vurderinger til side og så i stedet alene på mere kliniske vurderinger fra lægekonsulenter, ansat af styrelsen.

Og det var forkert, afgjorde Højesteret i går. Ankestyrelsen så kun på den konkrete lidelse og ikke på kvindens alder, mulighed for at få job, uddannelse og interesser.

Advokat Søren Kjær Jensen er lettet over dommen. Det var ikke ham, der førte gårsdagens sag, men sidste

år vandt han en tilsvarende sag, som sendte chokbølger gennem hele det sociale system og resulterede i nye retningslinier på området.

Individuelle skøn

»Selvfølgelig er jeg meget glad for Højesterets dom i denne sag. Den bekræfter, at Den Sociale Ankestyrelse skal lære at kigge mere individuelt på folk, når de skal vurdere deres erhvervsevne. Hidtil har de været for firkantede, når de har ladet en ansøgers grad af invaliditet, være afgørende for størrelsen af pensionen. Men med endnu et hårdt slag til styrelsen må vi håbe, at de begynder at kigge på folks andre evner«, siger Søren Kjær Jensen.

Han har tidligere vundet en række afgørende sager om arbejdsskader, og han var advokat, da Højesteret i december 1999 afsagde dom i en principiel sag om førtidspension. Den Sociale Ankestyrelse havde ikke været grundig nok, da den skulle vurdere en kontoruddannet kvindes erhvervsevne, lød det i den historiske dom, hvor Højesteret for første gang i dansk retspraksis tilsidesatte en pensionsmyndigheds skøn.

Det syngende nederlag til Den Sociale Ankestyrelse fik vidtrækkende konsekvenser, fordi styrelsen blev tvunget til at ændre praksis – og altså nu skulle til at vurdere ansøgerne mere individuelt. Og siden har godt 5.000 pensio-

nister landet over fået mulighed for at søge om at få forhøjet deres pension fra almindelig førtidspension til mellemste førtidspension, oplyser ankechef Karin Rasch fra ankestyrelsen.

Og gårsdagens dom skal ses i lyset af dommen fra sidste år, mener lektor i socialret ved RUC, Peter Højlund.

»Dommen er interessant, men ikke revolutionerende. Den er med til at understrege den linie, der lå i dommen fra sidste år, og nu får vi igen forklaret og præciseret, at myndighederne altså skal vurdere ansøgenes evner mere individuelt. Men på den anden side siger den også noget om Ankestyrelsens stædighed og manglende vilje til at rette ind«, siger han.

Han hentyder til, at sagen om den nu 60-årige kvinde, der i mange år har arbejdet i telefonselskabet KTAS, har verseret i adskillige år. Hun blev syg af rygsmerter midt i 1980'erne, og i 1994 måtte hun stoppe med at arbejde. Året efter blev hun tilkendt den laveste førtidspension, fordi Den Sociale Ankestyrelse ikke kunne finde en sikker objektiv forklaring på hendes rygsmerter.

I marts 1999 var hendes sag for Østre Landsret, hvor den faldt ud til fordel for Den Sociale Ankestyrelse, og i år rejste kvinden den så for Højesteret – altså et år efter, at Den Sociale Ankestyrelse i kraft af sit nederlag fra 1999 skulle have ændret sin praksis.